

«Ընկերներ, ապրիլ 28-ին ռադիօն հաղորդեց մեզ այն ուրախալի լուրը, որ Ազրբեջանական բեգերի ու խաների հակայեղափոխական կառավարութիւնն ընկել է և իշխանութիւնը անցել է մեր կոմունիստ ընկերների ձեռքը: Այս ուրախալի լուրն իսկոյն տարածեց ամբողջ Հայաստանում: Հէնց որ կատարած դէպքը յայտնի դարձաւ Հայաստանի բանւորներին ու գիւղացիներին, նրանք սկսեցին պատրաստել թօթափելու դաշնակների հակայեղափոխական կառավարութեան լուծը և մայիս 11-ին բարձրացրին ապստամբութեան կարմիր դրօշը: Զգալով կարմիր վտանգը՝ դաշնակները գիմեցին իրենց սովորական գէնքին ու պրովոկացիային: Նրանք տարածեցին, որ նոր Ազրբեջանում իշխանութիւնը բուլշեիկեան չէ և որ Բագուի կարմիր յեղաշրջման լուրերը տարածում են տեղական հայ կոմունիստները, որը չի համապատասխանում իրականութեան: Նրանք սպառնում էին, որ եթէ ազգաբնակիչութիւնը հետևի բուլշեիկներին, Ամերիկան Հայաստանին հայ չի տայ: Նրանք յօրինեցին կեղծ նոտաներ, որոնք, իբր թէ, Պորճրդային Ազրբեջանի կողմից ուղղւած են եղել Հայաստանին՝ նրա վրայով զօրք տեղափոխելու Տաճկաստանին օգնելու նպատակով: Բարեբախտաբար, այս պրովոկացիաները յաջողութիւն չունեցան և մայիս 12-ին Ալեքսանդրապոլի պրոլետարիատը չքաւոր գիւղացիութեան ու գիւնւորների հետ տապալեց Ալեքսանդրապոլում դաշնակների ատելի իշխանութիւնը և սկսեց առաջ շարժել Կարսի, Սարղամիշի, Ղարաքիլիսայի և Երևանի ուղղութեամբ:

Ի պատասխան դրան դաշնակները արտաքին պատերազմ առաջացրին բէոյիւք-վեդիցիներին և Իգդիրի, Սարղամիշի ու Կարսի քիւրդերի հետ, որով գրաւեցին կարմիր գիւնւորների ուշադրութիւնը, մինչև իրենք մատուցեցին 3000-ոց բանդայի ու կաշառած դենիկիներն սպաների գլուխ անցած՝ թիկունքից յարձակեցին կարմիր Ալեքսանդրապոլի փոքրաթիւ պահակախմբի վրա: Կոտորելով երկու հազար անպաշտպան բանւորներ ու գիւղացիներ՝ նրանք վերականգնեցին իրենց հակայեղափոխական իշխանութիւնը:

Դաշնակների անարեկման սիստեմը սոսկալի է. ամէն մի կոմունիստի տեղն ու տեղը խփում են: Շատ ընկերների վիճակը մեզ անյայտ է: Բայց դա չի ընկճել հայ պրոլետարիատի կամքը. նա պատրաստ է նորից ապստամբելու: Մենք եկել ենք ձեզ հետ կապ հաստատելու: Հայաստանը ապաստում է ռուս կարմիր զօրքերին, և երբ նրանք ոտք կը դնեն Հայաստանի հողի վրա, ո՛չ մի հայ գիւնւոր, նոյնիսկ դաշնակցական չի համարձակւի կրակել նրանց դէմ:

Դիլիջանի գաւառի ռադմա-յեղափոխական կոմիտէի անդամ Կաստեա Այվազեան. տեղական կոմունիստական կուսակցութեան ներկայացուցիչ՝ Յակոբ Յակոբեան»:

Նոյն «Կոմունիստ»-ը յունիս 20-ին հրատարակում էր հետևեալ դիմումը Հայաստանի կառավարութեան.

«Ազրբեջանի կոմունիստական կուսակցութեան կենտրոնական կոմիտէին և Պորճրդային Ազրբեջանում գտնուող Ռուսաստանի կարմիր զօրքերին յայտնի է, որ ձեր կառավարութիւնը Հայաստանում այժմ խեղդում է բանւորների և գիւղացիների շարժումը: Կովկասեան հակայեղափոխական կառավարութիւններից ո՛չ մէկը իր բանւորների և գիւղացիների դէմ չի ցուցահանել այնպիսի դաժանութիւն, ինչպիսին գործադրում է ձեր կառավարութիւնը Հայաստանում կոմունիստ գիւղացիների և բանւորների դէմ: Յենւելով մատուցիւստների գլխաւոր դահիճ Սեպուհի և դենիկիներն սպաների վրա՝ դուք Հայաստանի գիւղացիներին և բանւորներին օրէնքից դուրս